

Universul Literar

— PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 100 lei. în străinătate pe un an 200 lei. —

Iarna la munte

La câte o colitură sania mai pleacă și singură... totuși e frumos și toată lumea e mulțumită...

Fiți practici!

Fiți practici! E strigătul ce cred cei mai mulți că ar fi lozincă zilelor noastre. Foarte puțini sunt aceia cari cred în idealismul sincer și curat, în poezia limpede și neșarmurită a sufletului omenesc.

Sunt două lagăre protivnice și sunt totuși fiii aceleiași lumi. Și unii și ceilalți își închipuiesc că sunt pe calea adevărului adevărat. Cei mai mulți s'au aruncat cu nesățiu în vârtejul luptei pentru bogății materiale, ignorând că bogățiile de care nu poți săraci niciodată sunt acelea ale spiritului și ale inimii, singurele cu care pleci într'adevăr pe lumea cealaltă. Dealtfel, pe lumea cealaltă nu duci decât ce-ai putut agonisi sufletului tău, care foarte adeseori pleacă sărac de tot de pe lumea aceasta.

Cine însă, dintre protagoniști și antagoniști celor două tabere, au dreptate?

Cei dintâi, cari cred că s'apropie sfârșitul lumii și se tem să nu piardă nici măcar o picătură din plăcerile vieții de azi? Sau cei cari, bănuiesc, întrezăresc sau sunt siguri că dincolo de această viață mai este una, superioară, abstractă dar superbă, — unde dreptatea stăpânește pretutindeni?

Omul care se învrednicește să aibă

atât cât i'ajunge să-și mulțumească nevoile materiale, fără de care organismul fizic și plăcerile necesare vieții, nu se pot împăca, acel om își face datoriază față de viața ce-i s'a dat spre binele lui.

Omul, care nu se ostenește însă întru atâta, acela nu e vrednic să trăiască pentru că nu știe prețurile binele ce i s'a făcut spre îndreptarea lui.

Omul, care agonisește mai mult de cât cerințele firești și drepte ale organismului său, acel om face lux și risipă cu darurile naturii, atunci când nu creiază mijloace spre a veni și în sprijinul altora, cari vor și ar putea să trăiască muncind împrejurul său.

Extremele sunt deci de combătut totdeauna. Nici cei prea plecați materialismului, nici cei prea străini de viața pământului, n'au dreptate. Calea de mijloc e cea sănătoasă. Primejdia stă în exagerări.

De aceea, și eu zic vouă:

Fiți practici în înțelesul ca viața materială să nu copleșească pe cea sufletească, dar fiți și idealști în înțelesul ca viața spiritului să nu vă împiedice dezvoltarea firească a existenței fizice, vouă și familiilor voastre.

schimbat în feribot: îi se pare că un înger, coborât din cer, face să asculte una din aceste melodii care minunează pe cei mai fericiți.

Dar nu, acest înger locuiește pe pământ; acest înger, era fiul lor, obiectul tuturor speranțelor.

— „Vino de mă sărută, copil scump, zise maestrul de cor; într'o zi tu vei fi un mare compozitor!...”

Wolfgang, fericit de mulțumirea tatălui său, continuă să-și mănânce bucățile de pâine.

— „Vai Doamne! pentru ce sunt atât de sărac, spuse maestrul capelei!”

Wolfgang nu avea decât șase ani și sufletul său era tot atât de mare ca și talentul său: aceste cuvinte care pentru oricare alt copil ar părea zadarnice, pentru el aveau să fie o înfăptuire. Tot restul serii aceluia el părea că se gândea și reflecta, când ceasornicul sună opt ore, micul Wolfgang, adormi pe genunchii mamei sale.

A doua zi de duminică, tânărul muzicant se scula foarte vesel; cu greutate putu să fie îmbrăcat, cerând vocea mamei sale să meargă la plimbare împreună cu sora sa: Ea conștientă și îndată cei doi copii se găsiră singuri.

— „Îți amintești Frederica, ceceai a spus papa ascară? El a suspinat și dânc și a spus: Vai Doamne! De ce sunt atât de sărac?”

— „L'am auzit destul de bine Wolfgang; ce vrei să facem? Să fim foarte ascultători și când vom ajunge mari vom câștiga bani mulți.”

— „Dar surioară, nu trebuie să așteptăm; eu nu sunt atât de mic, și în curând voi fi tot atât de mare ca și pianul meu, și tu, dragă surioară tu ești chiar cu mult mai mare.”

— „Vino cu mine, micuța mea surioară; vreau să dau lecții. Vom merge și vom întreba pe toți copiii pe care-i vom întâlni pe drum dacă

O pagină din copilăria lui Mozart

de Virgiliu Leonie

În frumosul oraș Salzburg, nu departe de pădurile înverzite ale Boemiei, Providența a pus, în 1756, într'o modestă casă, leagănul aceluia care a fost și va fi maestrul muzicii.

Într'o friguroasă seară de Decembrie, familia lui Mozart se află într'o sărăcăcioasă odaie, în care nu erau decât patru scaune și un pian vechi, ce forma toată mobila modestei camere.

— „Măe foame, măe foame mult, mamă, spuse un băiețas de șase ani, apropiindu-se de mama sa.”

— „La bucată asta de pâine, dragul meu, îi răspunse o femeie ce sta tristă și sărăcăcios îmbrăcată, n'am nimic altceva să-ți dau astăzi.”

Spunând aceste cuvinte, ea învioră fruntea inocentei creaturi, cu o sărutare fierbinte de mamă.

— „Să invocăm pe sfântul Nepomucene, copiii mei, zise suspinând vechiul maestru de cor al capelei din Praga; poate că masa voastră de diseară va fi mai bogată.”

— „Această pâine e destul de bună, zice Wolfgang Mozart, întorcându-și pândul. Ține, ia jumătate din ea, mica mea Frederica!”

Cei doi copii devorau cu multă

poftă pâinea goală, când micul Wolfgang, zărind lacrimi în ochii tatălui și mamei sale, se îndreptă către instrumentul care era toată bucuria sa, și, lăsând să alerge pe pian micuțele sale degete a celor 6 ani, căută să consoleze pe făuritorii vieții sale.

Sărmanii părinți! lacrimile lor s'au

LUNA

*Suspină 'ncet izvorul dela stâncă,
Din cer coboară liniște adâncă...
Pe fața florilor împurpurate...
Stând prins de crengi nici vântul nu mai bate;
Visează fluturii, visează 'n ramuri
Privighitorile, cu alte neamuri
De păsări cântătoare. Sus pe creste
Răsare focul lumii, ca 'n poveste.
De-odată cerul în argint se 'mbracă,
Pământul se 'nvesmântă 'n promoroacă,
Cercei de diamant în crengi s'animă.
Sperind la noi vâpăile 'n grădină
Lumini împart la fiecare floare
Și toată floarea pare-o lumânare,
Aprinsă. Fluturii pe floare ard.
Săgață câte-un strop de mir de nard
De fiecare fir de iarbă moale.
Se 'ncinge roata morii, jos, în vale
Cu flacăra ce-urcade 'ntreaga moară
Și flucără pe cer în jos coboară.
Și cum tot creșterea flacăra mergeu
Mă tem să nu-mi aprindă satul meu.*

Valbură Polona

vor să facă muzică. E atât de frumos !...

— „Ce idee frumoasă ! Ști ce, frățioare, în chipul acesta vom putea strânge bani pentru mâncare.

— „Urmează-mă, Frederico, iată un bățel care vine pe drumul acesta. Wolfgang se îndreaptă către cel bine-venit.

— „Vrei să înveți să cânti la pian ? Ii întrebă el pe copilul uitit.

— „Sigur că da ; arată-mi deci cât mai repede jocul acesta nou ; ai nevoie de bile pentru aceasta ?

— „O ! nu. Trebuie să te așezi pe un taburet, înaintea unui instrument mare care se numește pian ; te așezi la mijloc și compui muzica !...

— „O ! cât de amuzant trebuie să fie aceasta !...

— „Fără îndoială ; dacă vrei îți voi da lecții : dar pentru fiecare lecție v'ă trebui să-mi dai câțiva bani, pentru că scumpul nostru tată este foarte sărac.

— „Câțiva bani ! dar eu nu am ; de câte ori caut câte o piesă nouă, îmi cumpăr jucării. Adio, adio“. strigă copilul îndepărtându-se.

Mozart și sora sa, puțin satisfăcuți de prima lor întâlnire, își continuară plimbarea.

— „Ce faceți acolo, micuții mei prieteni ?, le spuse cu bănătate o frumoasă doamnă care sta la fereastra unui castel. Nu sunteți copiii lui Mozart ?

— „Da, doamnă, răspuse cu mândrie Wolfgang.

— „Cum, d-ta cânti atât de bine la pian ?

— „La dispoziția d-tră, doamnă.

— „Cântă-mi atunci ceva, micuțule muzicant.

Wolfgang Mozart nu se lăsă să fie rugat : un măreț pian aurit nău impresionă câtuși de puțin : și el cântă cu atâta ușurință și expresiune, încât contesa nu-și putu stăpâni admirațiunea sa.

— „Copil încântător ! spuse ea, cât de fericit este tatăl d-tale că are un astfel de copil.

— „O doamnă ! din contră, tatăl meu este foarte nenorocit, căci el plânge adesea : totdeauna când îi spunem că ne este foame“.

Naivitatea fermecătoare a lui Wolfgang Mozart, zmulse lacrimi din ochii nobilei doamne care-l îmbrățișă, dându-i o frumoasă pungă, ce conținea mai multe piese de aur.

— „La aceasta, virtuosule tânăr, spuse ea copilului care deveni foarte vesel ; când vei fi mare, îți vei aduce aminte de castelul din Salzburg.

Lipsa celor doi copii li se părură desigur de lungă maestrului de cor și soției sale.

— „Ce s-au făcut copiii noștri ?“, întrebă biata mamă, când deodată, strigăte de bucurie îi făcură inimă să-i tresară. Ea eși numai decât.

— „Mamă, scumpă mamă, iată ce frumoasă pungă plină cu vârf !...

Sonetele iubirii ¹⁾

DE LEONT HIRSCU

XXI

*O, Doamne, potolește-mi suferința
Și arată-mi calea ca să ies din nouăte !...
Mă chiamă iar chinuitoare șoapte
Spre țărnul unde doamnă-i neștiința.*

*Și, chiar de-aș fi eu unul din cei șapte
Din vremuri înțelepți — tot n'aș pricepe
De unde iadul suferinții 'ncepe
Să 'mprăștie pe lume stranii fapte...*

*O, Doamne, tu mă 'ncerci din greu acum,
Cu stropi de cer vrei să-mi amesteci huma
Ca să mă 'mprăștii 'n pulberea de astre...*

*Și totuși, cât mă chinue gândirea
Că poate-i scris ca să-mi clădesc iubirea
Și fericirea numai pe dezastre !...*

XXII

*...Dar e pimeu să plângi ca un copil
Când sbuciumul te prinde în cătușe !...
Degeaba stai ursuz cu o mătușe
Ca 'n van suspină dupe-al vieții-April...*

*Fii tare tu ce crezi că ești subtil
Și nu te mai grăbi spre-a morții use —
Prin viață nu se trece azi deabuze, —
Nici elegant cum joci într'un cudril.*

*Fii lapidar în comediul vieții !
Fii Athlas ce pe umărul său ține
Pământul nopții și al dimineții !...*

*'Aruncă-te titan, cu dor de bine,
In focul celor mai păgâne lupte —
O harfă de-ai ieși cu coarde rupte !...*

1) Vezi numărul precedent.

— „Ne-am făcut rugăciunea de dimineață, și bunul Dumnezeu ne-a recompensat“. Apei amândoi povestiră părinților, ceea ce cetitorii noștri știu deja.

Câtva timp după aceea, dete un mare concert la Viena, la curtea împărătesei ; tânărul virtuos fu prezentat curții ; Maria Theresia și fiica sa, principesa Maria Antoinetta, îl umplură de elogii și desmierdării.

La 8 ani Wolfgang Mozart apărură la Versailles, unde excită entuziasmul întregii curți. Tatăl artistului nostru avusese destulă dreptate zicându-i : „tu vei fi într-o zi un mare compozitor“.

La 12 ani, tânărul Mozart făcu o operă bufă : *La Finta Semplice*. La 14 ani, el compuse *Mithridate*. După ce parcuse succesiv Elveția, Germania, Anglia și Italia, Mozart reveni la Paris, unde își pierdu pe mama sa ; acest trist eveniment îi causă o lăta mahnire, în cât părăsi cu oroare capitala Franței. În acest timp, Wolfgang se reîntoarse la Viena pe lângă împăratul Iosif II-a, și se dedică compozițiunii.

După o viață laborioasă, Mozart muri în vârstă de 36 ani, după ce termină celebrul *Requiem*, care, cu toate că fusese compus pen-

tru un altul, îi fu cântat lui pentru prima dată.

Cultivând cu ardoare și perseverență fericitele dispozițiuni cu care Providența la dotat pe micul Mozart, marele maestru deveni atât de mare grație operilor sale, încât immortaliză numele familiei sale.

Principalele bucăți compuse de Mozart sunt : *la Finta Sainte*, *Mithridate*, *Lucia Silla*, *Visul lui Scipion*, *Idomena*, *Nunta lui Figaro*, *Don Juan*, *Flautul fermecat*, *Clemența lui Titus*, și un mare număr de sonate, de liturghii, cântece religioase și cantate.

MODA

— ANECDOTĂ —

Alerga, în fuga mare,

C'o cutie de carton.

— *Incotro-i făcu 'ntrebare*

Un amic cu vesel ton.

— *Am luat o pălărie.*

A răspuns cel întrebat.

„Pentru scumpa mea soție

„S'acum, foarte îngrijat,

„Alerg înțe a i-o duce,

„Căci, încet de m'oi plimba,

„Frică m're să nu apuce

„Moda iar a se schimba !“.

N. TENG

INTERMEZZO

*În inserarea de argint cu valuri dantelate de zăpadă
Aș vrea să-mi cânti cu 'nfrigurare, din Debussy, o serenadă
Și'n suflet — amforă de aur curată, greu ca neclintirea —
S'aprină tămăia parfumată sub care a tresărit iubirea.*

*Aș vrea un vis făr' de sfârșit.
Copil neșteptat — plin de ispite —
Un vis, ce-ar lumina 'n singurătate
Psalmodiarea unei noi credinți,
Căci am ucis pe rân dorinți
Cu străluciri de pietre nestimate
Și 'nșiripări de avânturi stăpânite
Copil neșteptat — plin de ispite —*

*Dă-mi mâinile amândouă
Dă-mi și gura
Și ochii, ce au furat cuboarea mării
Imbrățișarea veche — veșnic nouă —
S'alunge viziunea depărtărei...
Căci numai gândul — Scură de mătase —
Pătrunde, nșiorat, la tine 'n casă.*

*Și dă-mi iar inserarea de argint
Cu valuri dantelate de zăpadă
Și toate nebuniile ce mint,
In negrăit de alba serenadă
Și-dacă poți — adoarme-mi răsvrătirea
Albina răsleață și târzie
Ce 'nteapă sufletu-mi cu nemilosu-i ac —
Și clipele de aur, ce-or să vie
Să le fixăm în estomparea viorie
A dorurilor ce se supun — și tac...*

Gaby A. Vuculescu

Din începuturile culturale românești
Omul din cei dinții bonjuriști români

Petru Manega

Un codificator uitat al Basarabiei

D. Ștefan Berechet, licențiat în teologie și doctorand în drept, traduce din rusește o lucrare a profesorului basarabean L. Kassu, fost ministru al instrucțiunii publice în Rusia: „PETRU MANEGA, Un codificator uitat al Basarabiei”. În care se desvăluiesc unele lucruri interesante ale începuturilor culturale românești asupra cărora e bine să ne oprim.

L. Kassu, deși ajunsese un mare demnitar rus, se ocupa de chestiunile basarabene și implicit de cele românești și cu o vădită înclinare de a arăta legăturile noastre cu latinitatea se oprea asupra acelor chestiuni din trecutul țării românești care se manifestau în sensul acesta.

Așa, ca să explice cum Petru Manega, care mai târziu trebuia să se ocupe în Basarabia cu lucrările juridice referitoare la o codificare a legilor basarabene, a ajuns din Muntenia la Paris, L. Kassu vorbește de tendința care se manifesta în principatele românești pe la începutul veacului al XIX de a se apropia de lumea română.

Această apropiere, după părerea lui L. Kassu, era datorită și revoluției franceze care deșteptase simțământul național în români și a făcut ca boeri moldoveni și munteni ca Galargi, Sturza, Beldiman, Ghica,

Brâncoveanu, să formeze un partid național, dar și influenței consulatelor franceze din provinciile acestea care erau chemate să facă cunoscut în Moldova și Muntenia prestigiul numelui francez...

A contribuit, spune Kassu, la frățuirea provinciilor dunărene și ofițerii ruși cari în timpul războaielor din 1787 și 1791 cum și acelea dela 1806—1912 au fost în contact cu boerimea moldovenească și care ofițerime rusească se pleca pe atunci înaintea modelor apusene.

Nu este de mirare, spune Kassu ca în primii ani ai secolului al XIX-lea s'au trimis din Muntenia pe socoteala Statului tineri pentru continuarea culturii lor în Piza și după aceea la Paris. Despre osârdia acestor primibursieri români din Universitățile europene vorbesc notele lui Eufrosin Poteca.

Dar afară de bursieri ai statului, apar în Paris și copiii moldoveni și munteni bogați, fii de „logofeți” și „postelnici” cari erau porecliți „bonjouristi” pentru că introduseseră în limba lor cuvinte franțuzești.

Între acești copiii „bonjuriști” de părinți bogați, din 1816 până la 1820 a trăit la Paris și Petru Manega, care se născuse în Muntenia în 1782. Tatăl lui Vasile Manega, era macedonean de origine, din orașul Acta.

Sprișnit de mitropolitul Ignatie al Ungro-Valahiei, care era prieten cu amiralul rus Ciceagov, Manega după terminarea studiilor de drept la Paris este recomandat secretarului de stat al Rusiei, lui Capodistria, care îl recomandă la rândul său guvernator

rului Basarabiei, generalului Infov, care îl numește în comisia de codificare a Basarabiei.

Și iată cum acest macedonean de origine, muntean de naștere, ajunge în Basarabia, unde ocupă un post de vază.

Atât figura lui Manega, cât și a biografului lui Kassu, interesează tocmai prin acest complex de împrejurări. Oamenii oșiți dintr'o parte a țării pătrund în cele mai mari dregătorii ale altor țări, dar rămân preocupați de aceleași interese legate de soarta poporului lor. Și după cum Manega jurist de valoare ar fi putut găsi și la Petersburg câmp îndestulător pentru activitatea lui, dar el a preferat s'o consacre legilor basarabene, așa și Kassu, ajuns ministru rus, după ce fusese profesor și un mare cunoscător al dreptului germanic, mai ales al germanilor din provinciile baltice, este preocupat de soarta dreptului basarabean și a oamenilor cari s'au ocupat cu această și scrie despre acesta.

De aceea atât biograful primului din bonjuriștii români, Kassu, cât și Manega, ne sunt apropiați pentru legătura adâncă pe care a păstrat-o cu neamul din care a purces și de aceea era nevoie să vorbim de ei, făcându-i cât mai larg cunoscut lumii românești.

Dr. I. Dasclan

CARMEN SYLVA

Cugetările unei regine

Te poți bucura cu inima de însușirile cuiva, și poți răbda defectele cu mintea.

Esti fericit cu îndestulare, când ai putut face o faptă bună.

Omul e vioară. Numai când i se rupe cea din urmă coardă rămâne o bucată de lemn.

Prietenia scade și unde e prea multă fericire și unde e prea mult necaz.

Lingușitorii încep pururea prin a spune că n'ar fi în stare să lingușească.

Fericirea e ea un ecou și răspunde, dar nu vine.

O nenorocire mare înalță și pe o ființă de rând.

Perii cei albi sunt talazurile spumegânde ce încărâncăse marea în urma furtunii.

Trad. de Elise B. Marian

PUŞKIN

VISCOLUL

— Urmare și sfârșit —

Dar să ne întoarcem la bunii proprietari din Nenaradow și să vedem ce se petrece la dansii. Nimic.

Ziua se scurse fără neli un incident, dar noaptea? Maria căzu bolnavă. Se trimise în oraș după doctor. El veni seara și găsi pe Maria alurând. Niște friguri violente o coprinseră și biata bolnavă vreme de două săptămâni în pe marginea mormântului.

Nimeni din casă nu cunoștea chestiunea copil: scrisorile din ajun fuseră arse de Maria; fata din casă nu vorbise cu nimeni nimic înăuntru de mânia stăpânilor săi. Dar Maria Gavrilovna însăși, în ajurca sa necurmată, desvăluisese taina. Totuși, cuvintele îi erau așa de zăpărite încât mama sa, care nu se mișca dela căpătâiul ei, înțelese numai că încă-sa tobea de moarte pe Vladimir Nicolaevi și că iubirea era, fără îndoielă, pricina boalei. Ea se consfătuia cu bărbatu-său și cu câțiva vecini și se hotărî în unanimitate că Maria Gavrilovna nu trebuia să ocultească pe cel pe care i-l desemnase ursita, că sărăcia nu este un viciu, că avuția nu face fericeala, ci omul care-ți împărtășește viața și alte lucruri de acest fel.

Intre acestea, Maria începuse să meargă spre bine.

De mult timp, Vladimir nu se mai ivise în casa lui Gavrilovici. Ei era frică de indiferența cu care era primit de obicei. Hotărî să trimite-o, ca să-l caute spre a-i face cunoscută neașteptata feteală: consimțirea la căsătoria sa. Dar mare fu mirarea proprietarilor Nenaradow-ului când, ca răspuns la invitarea lor, ei primira din parte-i o scrisoare pe jumătate neînțeleasă. El le declară că nu va pune nici odată piciorul în casa lor și-l ruga să uite pe un nenorocit, a cărui unică speranță era moartea.

Câteva zile în urmă, afară că Vladimir plecase la regiment. Era în 1812. Mult timp nimeni nu îndrăzni să vorbească despre aceasta Mariei, care își recăpătase sănătatea.

Vladimir nu mai trăia; murise la Moscova în ajunul intrării Francezilor. Amintirea sa părea sfântă Mariei; cel puțin păstra tot ceea ce ar fi putut să i-l aducă aminte: cărțile pe care el le citise altă dată, desenurile sale, muzica și versurile ce le compusese pentru ea.

Vecinii, cari știau toate, se mirau de statornicia ei și așteptau curioși, pe eroul, care trebuia în fine să biruiască înfrângerea tristă a acestei virginele Artemise.

Cu toată răcoala ei Maria Gavrilovna era ca și înainte înconjurată de pretendenți. Dar toți trebuia să se retragă, când apărură în castelul în care locuia ea Burmin, colonel de husari, rănit cu crucea Sfântului Gheorghe la butonieră și cu o paloare interesantă, cum ziceau domnișoarele din partea locului. Avea aproape 26 ani și un spirit plin de pătrundere și observație fără vre-o pretenție și nesilit, care place atât de mult femeilor. Purtarea sa cu Maria Gavrilovna era simplă și liberă, dar înima și cealaltă erau atinși pe tot ce zicea și făcea dânsa.

Vecinii vorbeau de căsătoria lor ca de ceva sigur și buna. Parascovia Petrovna se bucura că fiică-sa a găsit în sfârșit o partidă demnă de ea.

Intr-o zi, Burmin găsi pe Maria Gavrilovna aprinsă de lac, sub o salcie, cu o carte în mână, îmbrăcată în alb, ca o adevărată eroină de roman. După primele cuvinte schimbate, Maria Gavrilovna încetă dinadina convorbirea, mărind astfel a reciprocă turburare, căreia ea i se putea pune capăt de cât printr-o explicație fără de veste și hotărâtoare.

Și așa se și întâmplă; Burmin, dându-și seama de gravitatea situației în care se găsea, se întinse și de mult căuta ocazia de a-și lăschide inima și ceru câte-va minute de atenție. Maria Gavrilovna închise cartea și plecă în simț în simț.

— Te iubesc, zise Burmin, te iubesc ca un rebus... (Maria Gavrilovna roși și plecă și mai mult ochii). Am lucrat din cale afară de neajunsuit lăsându-mă în voia unei dulci obișnuințe, de a te vedea și auzi în fiecare zi... (Ma-

OSCAR WILDE

CASA CURTEZANEI¹⁾

Sub balcon

O, frumoasă stea cu gura de carmin, o, lundă cu sprâncenele de aur, ridică-te, înalță-te din Sudul îmbălsămat și luminează calea ce-o va urma iubita mea, ca nu cumva piciorușele ei să se rătăcescă pe colina unde bate vântul, ori pe dună. O, frumoasă stea cu gura de carmin, o, lundă cu sprâncenele de aur.

Corabie ce tremuri pe marea tristată, o, navă cu vela umedă și albă, pornește ah! pornește către port, spre minc.

Căci aceea pe care o iubesc, și cu mine, am voi să ne ducem în țara unde înmugurește albul, în inima unei văi violete. Corabie ce tremuri pe marea tristată, o, navă cu vela umedă și albă.

* Vezi „Universul Literar” numărul precedent
Traducerea acestor poeme ale lui Oscar Wilde e datorită d-lui M. Negru.

Pasăre fermecată cu cântecul ușor și dulce, pasăre ce cântă pe creangă, cântă, mai cântă din gâtul tău mic și oachez, și aceea pe care o iubesc, în micul ei pat, va simți urechia ridicându-și capul pe pernă, și va veni către mine. Pasăre fermecată, cu cântecul ușor și dulce, pasăre ce stai prinsă de creangă.

O, floare ce te leagă în aerul tremurător, floare cu buzele de zăpadă, coboară să te ia aceea pe care o iubesc. De va fi să mori, vei muri într-o coroană pe capul ei, de va fi să mori, vei muri într-o cută a rockiei ei. Te vei duce să te așezi pe mica ei inimă gingașă, o, floare ce te leagă în aerul tremurător, floare cu buzele de zăpadă...

ria Gavrilovna își aduse aminte de prima scrisoare de la Saint-Preust). Acum e prea târziu, ea se mă mai pot împotrivi soartei; amintirea ta, a scumpei și neasemuitei tale iocane va fi de acum înainte chinul și mângăierea vieții mele; dar îmi mai rămâne să plătesc o datorie grea, să-ți descoper un secret înspăimântător, care va pune între noi o barieră de netrecut.

— Taci, în numele lui D-zeu, taci, că mă omori.

— Da, știu, știu că ai fi fost a mea; dar sunt însurat...

Maria Gavrilovna îl privi înspăimântată.

— Sunt însurat, continuă Burmin, sunt însurat de patru ani și nu știu care mi-e femeia, nici unde este și nici dacă voi vedea-o vreodată!

— Ce zici? strigă Maria Gavrilovna.

— La începutul anului 1812, zise Burmin, mă duceam grăbit la Viena, unde era regimentul nostru. Intr-o zi, ajungând la un popas, pe înserat, pusei să se înhamo cași că se putu mai poposi, când fără veste se ridică un viscol grozav; șeful stației de poștă și poștașii mă sfătuiră să-l las să treacă.

La început îi ascultai, dar o neexplicabilă noliște mă stăpânea; părea că zitul mă îndemna. Viscolul însă nu mai conținea; pierdii răbdarea, poruncii din nou să-mi înhamo cași și plecai pe cel mai îngrozitor vifor. Poștașului îi veni în cap să țină marginea rânului, ceea ce, zicea ei, trebuia să scurtez cu trei verste calea.

Zăpada acoperă malurile; poștașul întrecu locul unde trebuia să eșim în drum și astfel ne găsim în locuri necunoscute.

Viscolul nu se mai potolea; zării o slabă lumină și poruncii să se îndrepte în spre acolo; ajunserăm într'un sat, lumea eșea din biserică și lemn ce era deschisă, trăsuri staționau afară și oamenii se mișcau în peristil. „Aici! Aici!” strigau mai multe voci. Poruncii vizitului să oprească. „Vai, unde ai întârziat! Îmi zise unul, legodnica ți-a leșinat, popa nu mai știe ce să facă; eram aproape să ne întoarcem; haide dar mai iute”. Sării din trăsura fără să zic o vorbă și intrai în biserică slab luminată de două sau trei lumânări de ceară. O fată tânără sta pe un scaun într'un colț întunecos al bisericii, alta îi freca tâmplele.

„In sfârșit, date D-zeu de veniși!” zise aceasta din urmă. Lucă puțin și ai fi ucis pe domnișoara.”

Bătrânul preot înalță spre mine, întrebându-mă:

— Vreți să încep?

— Incepe, începe, părinte, zisei distrat.

Ridicără pe tânără fată; ea îmi păru de-

tul de frumoasă... Neghibie de neertat... Stara în picioare lângă ea în fața altarului, proștii se grăbea; trei oameni și servitoarea țineau legodnica și se ocupau numai de ea. Ne căsătoriră.

„Sărutați-vă, mi se zise. Femeia mea își întoarse palida-i față spre mine. Vrusei s'o sărut, când ea strigă: „Ah! nu e ei!” și căzu fără cunoștință. Martorii își întoarseră spre mine ochii speriați. Eu făcui o săritură, eșii din biserică fără cea mai mică pedică, mă aruncai în kibitcă și strigai: mână!

— Doamne! strigă Maria Gavrilovna, și nu știi ce s'a făcut sârmana d-tale soție?

— Nu știu, răspuse Burmin; nu știu numele satului în care m'au însurat, nu-mi aduc aminte de la ce stație plecasem. Pe atunci, înțelegeam atât de puțin gravitatea criminalității mele vicenii, în cât, eșii din biserică, adormii și nu mă desțepai de cât în dimineața zilei următoare, cu trei stații mai departe. Servitorul, care mă însotea, muri în război, așa că nu mai am nici o speranță de a descoperi pe aceea de care am răzbit atât de mult și care acum e atât de crud răzbitată de mine.

— Doamne! Doamne! zise Maria Gavrilovna, luându-i mâna: d-ta ai fost. Și nu mă recunosc!

Trad. de Charlotte B. Marian

Craniului meu

O, craniul meu — ciudată colivie —
Un porumbel țineam odată 'n tine,
Un mesager dresat atât de bine,
Că nu credeam un altul să mai fie...

Dar l'am trimis spre zările senine
Și de atunci în van aștept să vie,
Căci prins'a fost și 'nchis de Poezie,
Spre a nu se mai întoarce iar la mine!

O babă urăcioasă și bolnavă,
O vrăjitoare mesteră 'n otravă,
Stă azi în locul lui, Melancolia.

A tapisat cu negru-a tale fețe
Și — tot torcând un caiet de tristețe —
O soră își așteaptă: nebunia!

N. T. Cristescu

INCHINARE

Amicii mei
Ani mulți și grei
S'au dus pe veci;
Ne chiamă 'n șoapte
Sub lespezi reci...

Voi nici gândiți.
Nici bănuți
Cum trece viața,
Plăceri și chin
Câte puțin
Le 'neacă ceața

Bată-ne vântul,
Slăbească avântul,
Urta-ne marea,
Noi cât trăim
Ne amăgim
Doar cu uitarea.

Dacă-se viața
Căci dimineața
Ne aduce alinul;
O, n'aveți teamă
Moartea ni-e mamă...

Trăiască vinul!

S. Hortopan

Nomai

— Roman lacustru după I. H. ROSNY —

— Urmare și sfârșit —

Amreh și Nomai pornesc încet pe drumul de scânduri și de pietre. Sufletul lor e hotărât. Ei merg la săvârșirea faptei cum se rostogolește o stâncă în prăpastie... și nu se opresc de atât ca să asculte zgomotul valurilor cari ar ascunde mișcarea cuiva. Dar recunosc îndată trecerea unei spaime, pasul unui jder sau fuga unei rațe sălbatice.

Ajung la locuința lui Rochs.

Solidă și tot atât de mare ca a lui Zam, lumina stelelor îi dădea o înălțare posomorâtă; era împrejmuțată de un înalt gard de pari și pomișori; nimeni nu se putea apropia fără să deștepte furia câinilor roșii.

Dar de când Nomai a pus mâna acolo, liniștea domnește peste întreg satul. Ea zise încet:

— Vezi tu? carnea blestemată era sigură; sufletul lor s'a dus: Să sărim gardul.

Amândoi erau sprinteni, ușori ca să nu-și trădeze prezența.

Amreh se ascunse în desisul unui boschet.

Nomai bătu cu pumnul în ușă.

Vocea aspră a lui Rochs răsună în liniștea nopții.

— Nenorocire celui care-mi tulbură somnul.

Nomai zise cu blândete:

— Am venit!

Rochs, — uimit — întrebă:

— De ce-ai venit?

— Îți recunosc puterea și ea să nu mă bătă mâine la răsăritul soarelui iată-mă-ți sclavă! Surăse în semn de triumf, dar bănuiala și neblăstirea îl întrerupse:

— Nu au lătrat câinii mei?

Tânăra lacustră fu gata cu răspunsul.

— M'ar fi sfârșit, dacă nu le-aș fi spus cuvântul magic al zeului lupilor. Ei nu se vor descepa decât la ziuă.

Rochs ridică blana dela ușă. Ochii lui pătrunzători cercetară întunericul, însă nu văzu decât corpurile întinse ale câinilor și forma Nomai-ei.

Plin de încredere, nebun în îndrăzneală și la totdeauna învingător, nu și-a închipuit niciodată că vre-un războinic al tribului ar îndrăzni să se ridice împotriva-i și că o femeie ar putea călăuzi voința unui om; tăcerea câinilor îl tulburase dar, el credea în cuvinte magice.

Lini o lance numai, ridică deodată ușa de noapte și apăru înaintea tinerii fete ridicându-i cu blândete:

— Ai venit!

Deja dorința-i făcuse să-și întindă brațele. Strânse pe fecioară la piept. Ea cuprinzând umerii lui Rochs și agățându-se cu disperare strigă:

— Lovește!

Amreh eși din inuerec. Secura-i beări o clipă de-asupra capului și căzu ca un ciocan.

Rochs dădu un strigăt asemenea urletului tigruului. Căzu într'un genunchi, apoi se ridică apucând lanca. Părea încă în putere. Dar a doua lovitură de secură îi veni în spate, a treia în față... și se rostogoli la pământ cu zgomot surd.

— Lovește-i inima! strigă Nomai. Viața lui e moartea noastră.

Amreh scormoni cu vârful lancei sale în întunec și când atinse inima, răcnetul de moarte cutremură întregul sat lacustru dominând urletele câinilor sălbatice.

Bărbatii și femeile se sculară și alergară la locuința lui Rochs.

Nomai se pierdu prin mulțime, în timp ce Amreh striga:

— Moartea se hotărise între mine și Rochs. Unul dintre noi trebuia să piară. Zeii mi-au dat puterea. Vai, celui care se va ridica împotriva mi.

Nimeni nu îndrăznea să vină contra lui și cu atât mai puțin să-l admire și să se teamă.

— Voi lua casa, armele și bogățiile sale cum ne-au lăsat străbunii și voi cumpăra pe Nomai, fiica lui Zam, plătiind un preț dublu.

Zam zise la rândul lui:

— Așa este! Cel ce-a învins pe dușman trebuie să-și ia plata. Măine de dimineață, la răsăritul soarelui vei lua pe fiica mea.

Toți strigară:

— Așa este.

Șeful preoților care nu vruse să îndrumeze pe Amreh din cauza blândetii sale înaintă și zise:

Zeii spun! Ia-ți ce-i al tău din casa lui Rochs și apoi vei plăti tributul cuvenit Zeului întunericului.

— Fie cum vor zeii! zise Amreh.

Și la un semn al preotului, îi lăsară singur. Bucuria lui era fără margini ca lacul și munții. Avea în el o adorație neînțeleasă și uimtoare. Suspina după Nomai, cum pământul seacă înaintea ploii.

Era născut a fi supus femeii, decât a fi triumfat asupra ei.

În singurătatea lui simțea că această crimă era mult mai măreacă decât crimele contimporeale și mai puțin crudă. Un instinct de apărare, de slăbiciune și de generozitate stătea pe inimă și iubirea lui creștea tot mai mult în suflet, cauza atâtor lucruri neînțelese.

Astfel el nu putea să doarmă. Văzu multe stele strecurându-se în fundul lacului și multe altele ridicându-se pe munți. Se gândea la piatra albastră a Nomai-ei și se întreba dacă stelele nu aveau asemănarea ei, fiindcă și ele se cufundă în apă și nu pierd nimic din strălucirea lor.

Zeile argintară întinderea. Constelațiile disparură în fața aureolei diminetii; ele fugiră din înaintea soarelui de aramă. Cântecul păsărilor reîncepu și zefirul se întoarse pe valuri.

Amreh zise către soare:

— Ochiu de foc! Bucurie a lumii! Privește a zeului care a uscat pământul și i-a dat aurul! Dă-mi moștenirea lui Rochs și stăpânirea asupra Nomai-ei! Îți voi oferi chilimbarul, beurrul, calul și berbecii cu coarnele lungii!

În timpul acesta Zam își conducea fiica la locuința lui Amreh.

Ea purta în jurul gâtului și umerilor o legătură de piele în semn de sclavie. Tinea în mână dreaptă o piatră de sfărâmat grăuntele. Canuna de ferige strălucea în părul ei.

Și Zam o ducea în mijlocul fiilor și fiicelor Lupului, astfel că observă Amreh.

El zise:

— Zam, fiul lui Wotr, nu are două fete. Ei îți aduce, după cum a făgăduit pe aceea care trebuie să-ți înmulțească neamul. Iată de ce să te gândești tot însu-ți la cuvântul tău.

Amreh răspunse.

— Cel care nu-și ține cuvântul, e printre oameni ca un plop fără rădăcină. Iată, chilimbarul, lăncile, pietrele cioplite cari înving perririle ascunse și coarnele zugrăvite.

Apoi arătând spre mulțime.

— Toți aceștia să fie martori!

Zam răspunse plinde bucurie:

— Așa să fie!

— Am văzut — strigară cei de față.

Luând o piatră de nefrită, tatăl deschise gura Nomai-ei, apoi cu o lovitură sigură îi rupse un dinte lung așa cum hotărise. Sângele curse. Tânăra lacustră înținse ea însăși — cu dragoste — dintele strălucitor, stăpânului ei.

— Așa făcut-au fiii Lupului de zece ori zece generații! — zise Zam.

— Nu mai am grijă! continuă el.

În urmă — ca după obicei — toți se retraseră.

Amreh părea tulburat înaintea tinerii fecioare. În sufletu-i îndrăgostit, se strecura mila ca o floare plâpândă pe pământul umed.

Suferea, văzând cum sângele curge din gura ei. Și găsi un cuvânt — atât de dulce — pe care nici un bărbat de la începutul lumii nu-i spusese încă unei femei:

— Aș vrea Nomai, nu sângele tău să curgă ei al meu.

Ea se aruncă în brațele lui plină de vecinostință, în timp ce el aplecat asupra-i sorbea sângele care curgea din buzele ei roșii. Pentru amândoi fu o impresie stranie, dar în același timp ciudată.

Pentru întâia oară trup și suflet se contopau astfel și le veni neînțeleasă — dar profundă — intuiția viitoareii desmierdări a amoralului pre-argător săpădului.

Tradus de Măceea Bonifaciu PITIȘ

Comori de artă

La dispoziția tuturor celor ce iubesc arta și se interesează de ea stă muzeul „Baron Brukenthal” din Sibiu despre care puțin am auzit vorbindu-se, ba chiar de loc.

Vizitatorii Sibiului — și în special cei din vechiul regat lasă pe planul al doilea sau pe cel din urmă vizitarea acestui muzeu.

Indiferența aceasta nu numai că ta doare, dar dă dovadă despre felul cum școlile noastre știu să prognozească spiritele pentru artă.

Acest muzeu e o creațiune a baronului „Samoil Brukenthal” (1721-1803) fost guvernator al Ardealului și posedă tablouri, antichități, statui, monede, giovaericele.

Și-a avut începutul la 1817. Actualmente e proprietatea liceului Evanghelic din localitate. Ceace ne interesează mai mult e colecția de tablouri — producții ale celor mai mari artiști — din care o parte a celor ce-au format Renașterea; au fost studiate tomenic de vinezul Dr. Theodor von Frimmel în 1891 și 1899 atât pentru determinarea precisă a autorilor cât și pentru studierea lor.

Pinacoteca numără 1372 tablouri formând mai multe școli, între care mai însemnate: italiană, germană din țările de jos, secția artei din patru și școala mixtă (franco-spaniolă).

Nu este locul aci să descriu toate

Din înțelepciunea altor popoare

O LEGENDA MAHOMEDANA

Un bătrân musulman a murit și după meritele lui a ajuns în rai. Dar drumul spre cetatea fericirii nefiinduri cunoscut, căci nici odată nu umblase pe el, nouu ales al lui Dumnezeu i-a fost dat să-l însoțească un înger. Și fără să se oprească din mirare a tot ce vedea în rai și nu văzuse pe pământ, bătrânul fu adus într-o încăpere mare, în care erau nenumărate mese și p mesele acestea erau întinse urechi și limbi omenești.

— Ce este aceasta și ce însemnează aceasta? întrebă uimit bătrânul. Și îngerul însoitor îi răspunde îndată:

— Ceea ce vezi sunt urechile acelor oameni cari alergau cu stăruință în toate mecerurile și cu multă băgară de seamă ascultau cuvântul lui Dumnezeu, dar numai ascultau, însă nici odată nu băgau în cap cuvântul Dumnezeu și nici odată nu făceau să corespundă cuvântul acesta cu purtarea lor. V'a să zică din toată fiina lor numai urechile s'au arătat demne de a intra în rai, iar restul trupului lor s'a dus în iad. Același lucru s'a întâmplat și cu stăpânii limbilor acestea. Toți proprietarii lor au fost oameni de treabă cu vorba. Limba lor înalța zilnic cele mai frumoase și de laudă cuvinte lui Allah, dar ei nici odată nu îndeplineau ceea ce limba lor vorbea. Prin urmare și din toată făptura lor numai limba lor a fost cum se cade și numai ea a făcut treabă cinstită, de aceea limba lor a și ajuns aici, iar tot restul trupului lor s'a dus unde se cuvine!

D.

tablourile ce n'au interesat: mă voi mărgini numai a căuta simbolul fiecărei școli în parte cu toate că aceste școli au avut o durată destul de lungă și deci unul a fost spiritul ei la început și altul la apogeu.

Nu pot uita ipresia ce mira făcut-o „portretul unui necunoscut” de Jan von Eyck.

Pe un fond ce formează mai mult o atmosferă oarecum tristă, chipul acesta necunoscut apare ca o intrupare supranaturală. De notat că „portretul unui necunoscut” e prima lucrare în ulei a marelui pictor.

Acest tablou a cărui valoare se ridică la câteva milioane, e așezat într-o cutie de feră ce se poate închide și e în așa fel construită că la cea mai mică atingere o sonerie electrică comunică poliției faptul...

„Sfântul Ieronim” iată un alt tablou d'o valoare incontestabilă. Opera a marelui artist Lorenzo Lotto a fost păstrată în perfectă stare fără nici un semn de alterație... În mijlocul — probabil — al unei păduri, acest sibastru își făcea rugăciunea o rugăciune așa cum se cerea atunci; și acest fel de a se închina nu numai cu trupul ei și cu sufletul cum reiese din nuanța tristă atât de bine întipărită pe fața lui bătrână. Această tristețe seamănă mai mult cu expresia celui care cere îndurare, iertarea păcatelor. Ochii lui și mai rugători sunt îndreptați spre crucea, ce-o ține în mână pe care e răstignit Christos. Nici aci culorile nu sunt vii și „frumosul” urmărit este cu abilitate realizat.

Un adevărat capo-d'operă e „Logodna Sfintei Ecaterina” producția celebrului Tiziano Vecelbo da Cadore, despre care cred c'ar fi necesar pentru cei interesați un studiu amănunțit.

Mă voi mărgini a spune că „frumosul” e intrupat prin trăsături fine și bine dispuse care dau tabloului acea atmosferă a mișcării, a vieții. Nici un contrast nimic nu-i fără sens. Hans Memling fondatorul unei direcții în școală germană a putut prin „Bărbatul care citește” să dea nuanța potrivită unui individ ce s'ar găsi într-o asemenea situație. Prea multă modestie în acest citit, ceea ce desigur cred că n'a vrut să intruzeze Hans Memling. „Ioan Botezătorul” cu mic capul, opera lui David Teniers pare-mi-se că n'ar decât un copil oarecare destul de drăguț. Dintre pictorii ardeleni niciunul nu este cunoscut bine, deși sunt foarte multe tablouri rămase dela ei.

De obicei au fost păstrate acelea care reprezintă chipurile membrilor familiei Brukenthal. Dela Franz Neuhäuser, pictor sas, s'au găsit frumoase tablouri.

În treacăt mai relev câteva producții ale marilor artiști, Michel Angelo cu: „Regele care înparte daruri și uciderea copiilor din Bethleem”; Paolo Cariani (Veronese) cu „Maria Magdalena” și „necheierea celor trei crai dela răsărit”; Anton van Dyck cu Jelirea lui Christos; Petre Paul Rubens cu „Renaldo și Armida”; Guido Reni cu „sfânta Agnes” și Rembrandt Harmensz van Ryn cu „femeia bătrână care citește”. Sunt însă multe alte tablouri, de valoare chiar cărora nu li s'a putut determina autorii.

Vasilescu C. Nicolae

Toți abo ații revistelor „UNIVERSUL LITERAR”, „VESELIA” și „ZIARUL ȘTIINTELOR” participă la

MARILE PREMII

pe care Ziarul „UNIVERSUL” le oferă cititorilor s'ei.

Mamă și amantă

ROMAN DE LOUIS ULBACH

15

— Au să treacă toate!

În timpul prânzului de alaltăieri, George Moncamp îi strecurase dulceag în suflet o încredere nouă care-i îndoia puterile. Acest amant al lui Filip, pledase fără afecție cauza legitimă a iubirii, în așa fel ca s'o convingă; dar Filip însuși îi reînnoie o măturisire definitivă și iată că, brusc, a treia zi după aceea se scără fericită, totul se dăruia în ea și bucuria ei. Filip o părăsea, părăsind în același timp iubirea d-nei de Gremilly. Dragostea aceasta, pe care ar fi voit s'o conceapă curată, pierdea într'însa orice umbră de nevinovăție. În feciora aceasta sinceră, vițiuul se deștepta brutal, tiranic și mătușa ei venetă era aceea care-i făcea în termeni îngrozitori această odioasă revelație. Nu mai avea nimic de adorat. Ascultând ocara mătușii ei, căea în ea însăși, cu căldura unei rugăciuni:

— Ah! dacă aş putea să mor!

La un moment dat d-na de Gremilly se apropiă așa de mult de ea, că se aștepta să fie lovită. Auzise vorbindu-se de rivalități feminine care se sfârșeau cu omoruri. Ah! dacă ar putea să fie omorată!

Furtuna urmă zăpăcind pe sărmăna copilă. Iată o clipă în care amantă o cuprinsese, în viziunea confuză a unei prăpăstii o înfrântă. Totul se topea în ea. Nu se mai sprijina

de scaunul de care se rezemase până aci; se depărta de el, dar abia își părăsi punctul de sprijin că începu să amețească rău. Vru să strige ajutor, dar leșinând, căzu greoi lovindu-se cu tâmpla de roțița de la piciorul scaunului.

D-na de Gremilly dete un țipăt puternic care răsună în toată casa. Se repezi să-și ridice neputea și privindu-i capul, văzu că-i sângera fruntea; atunci strigă și mai tare, stergând cu degetele sângele care curgea, voind parcă să se incredințeze de gravitatea crimei ce comisesse. La țipetele ei, se ivi o servitoare care neputând să ridice singură fata leșinată, d-na de Gremilly încercă zadarnic s'o ajute, căci femeia aceasta așa de voinică își simțea brațele moi și nervii destinși. Leșinul acesta o paralizase, o hipnotizase. Intervenii un fecior și Louise fu dusă în odaia ei și așezată în pat. Pe când un servitor alerga să caute pe doctor, servitoarea o desbrăcă, îi făcu un prim pansament și o făcu să-și vie în fire, dacă nu de tot, cel puțin în starea aceea de lăncezeală, pe jumătate trează, care dă conștiința gândirii.

Mătușa ei, infundată într'un fotoliu, privea fără să dea nici un ajutor, reținută de slăbiciunea ei și'n același timp de acel scrupul care ține pe asazini la distanță de victimele lor, în scenele de confruntare

Ea aștepta ca Louise să-și aibă întreaga luciditate ca să îndrăznească să plece și să se refugieze în odaia ei, spre a găsi acolo sau mânia sau rațiunea, de o potrivă oprite pe loc în acel moment.

VIII

Doctorul nu găsi de o cam dată nimic prea grav în starea Louisei de Courlieu. Cu toate acestea, într'u cât avea febră și într'u cât nimeni nu-l pusese în curent cu ceea ce provocase această febră și rana dela frunte, doctorul crezu că e mai bine să amâne ori-ce asigurare pozitivă de vindecare grabnică. Nu găsea nimic serios, repetă el de mai multe ori mătușii, dar nu putea garanta că situația n'are să se înrăutățească.

Punându-și la adăpost reputația, doctorul nu bănuia că provoca o îndoită neliniște în conștiința d-nei de Gremilly. Ea avea de aci încolo o dublă însărcinare în vindecarea Louisei. Depindea de îngrijirile strict medicale restabilirea grabnică a fetei? Or trebuia sau să mintă pe copilul acesta, făgăduindu-i o iubire pe care nu era hotărâtă să i-o dea, sau să facă jertfa desăvârșită și să se sacrifice pe dată înșăși pentru vindecarea fizică și morală a acestei profane înamorate?

Cu toate zguduirile interne ale mănii ei, d-na de Gremilly ar fi ajuns poate repede la stăpânirea de sine, dacă ar fi fost convinsă, sau dacă iubirea ei s'ar fi lăsat să fie ușor convinsă de necesitatea acestei stăpâniri de sine.

Filip le părăsise pe amândouă de o dată

Câteva hazuri

— Bărbatu-meu a damblagit și ca să nu stea degeaba i-am pus vre-o 30 ouă la clocit.

— Mario, am uitat să facem prăjitură.

— Tii! conijă! ce tâmpite suntem!

...ar fi putut să pară mai crud față de Louise decât față de mătușă-sa. D-na de Gremilly se hotărî să exercite o supraveghere polițienească pentru ca nici un bilet, nici un cuvânt să nu ajungă în taină în mâinile Louisei. Dacă nimic nu va scăpa acestei supravegheri, ar fi atunci o dovadă că și fata era tot atât de oroposită ca și femeia de 40 de ani.

La urma urmei, femeia părăsită, prea îngemănă în reflecțiunile ei, prea lovită ca să accepte pur și simplu părăsirea aceasta grozavă, se întreba dacă iubirea aceasta a lui Filip pentru Louise, nu era o sforțare fără convingere, o prefăcătorie calculată. Caracterul d-lui de Luzay pierdea fără îndoială, în lumina acestei presupunerii. Fusese crud, dar sigurul caz în care cruzimea unui amant pare scuizabilă, chiar pentru inima unei femei blânde, este acela în care pasiunea pledează în favoarea strategiei și în care femeia e încredințată că iubitul nu se putea lipsi de ea decât emorând-o. Ajungi cu chipul acesta să găsești aproape frumoasă o acțiune urâtă care presupune conștiința fascinată de un mare avânt, sau de o mare desperare de pe urma iubirii.

Într-un spirit subtil, s'ar fi născut repede gândul acesta :

— Ca să facă pasul acesta, a trebuit să suferă mult, nenorocifului îi e frică să mă mai iubescă !
(Va urma)

Nouile premii filatelice

Pentru luna Ianuarie, *Universul Literar*, va împărți cititorilor săi noi și importante premii filatelice.

Nouile premii sunt cuprinse în 10 loturi și anume :

Lot 1 : Wurtemberg 16 valori ;

Lot 2 : Germania, Rusia bolșevică 23 valori ;

Lot 3 : Serbia, Ungaria, Venezuela 29 valori ;

Lot 4 : Spania, serie jubiliară 6 valori ;

Lot 5 : Siam, Trentin, Cehoslovacia și Rusia bolșevică 19 valori ;

Lot 6 : Polonia, serie jubiliară, Serbia 19 valori ;

Lot 7 : Austria, Belgia, 24 valori ;

Lot 8 : Creta, Ucraina, Ocup. rom. în Ungaria și Rusia bolșevică 28 valori ;

Lot 9 : Portugalia, Ungaria, Trentin, 27 valori ;

Lot 10 : Ocup. Sârbă în Banat, Ungaria și Palestina, 23 valori.

Corespondența filatelică

La întrebările numeroșilor noștri cititori răspundem :

Sunt mai multe loturi ce se pot pune la dispoziția cititorilor, cari se vor

adresa redactorului acestei rubrice, C. Orășeanu, str. General Iahovari No. 113.

Loturile sunt :

Rusia bolșevică până la 10 mii ruble, serie compl. 6 val. 9 lei.

Mommel, ocupație franceză, 11 val serie completă 12 lei.

Ucraina, serie compl. 14 valori, 9 lei.

Creta, 6 val. serie compl. 11 lei.

Trentin, ocup. ital. 4 val. 4 lei.

Cehoslovacia, I emisiune, mărci austriace surșarjate, serie 30 val., 35 lei.

Chile, 10 valori, 10 lei.

Azêrbedjan, serie compl. până la 25 mii ruble, 6 val., 9 lei.

Antibolșevice, Rusia, serie 8 val., 4 lei.

Germania, serie de doliu, 15 val., 12 lei.

Rutenia, serie compl., 5 val., 5 lei etc., etc.

VIZITAȚI Cinema „VLAICU”

RULEAZA:

Filmele cele mai frumoase și instructive